

Graag bied ik u hierbij de antwoorden aan op de schriftelijke vragen gesteld door de leden Ferrier en Knops (beiden CDA) over de manifestatie "Het Akkoord van Schokland". Deze vragen werden ingezonden op 1 augustus 2007 met kenmerk 2060722340.

De minister voor Ontwikkelingssamenwerking,

Bert Koenders

Antwoorden van de heer Koenders, minister voor Ontwikkelingssamenwerking op vragen van de leden Ferrier en Knops (beiden CDA) over de manifestatie "Het Akkoord van Schokland"

Vraag 1

Wanneer is het idee voor een manifestatie op Schokland voor het eerst geopperd?

Vraag 6

Kunt u door middel van een feitenrelaas gedetailleerd aangeven op welke wijze en op welk(e) moment(en) uzelf in het gehele proces geïntervenieerd hebt?

Antwoord

In onderstaand feitenrelaas treft u de opeenvolging van gebeurtenissen. Ik wil voorop stellen dat er nu vastgesteld moet worden dat de aanbestedingsregels door mij ten onrechte niet zijn gevolgd. Dat is onjuist. Als minister draag ik daar de verantwoordelijkheid voor. Om in het vervolg situaties als deze te voorkomen heb ik mede daarom de ambtelijke leiding van het ministerie van Buitenlandse Zaken opdracht gegeven er strikt op toe te zien dat alle procedures worden nageleefd. Tevens heb ik het advies van het selectiepanel van het ministerie overgenomen en zal ik bezien of het mogelijk is in de toekomst een Raamovereenkomst te sluiten voor dergelijke opdrachten.

Van vriendjespolitiek was geen enkele sprake. Dat verwijt werp ik verre van mij. In het feitenrelaas kunt u zien dat mijn directe betrokkenheid strikt beperkt is tot drie momenten: ik ben aanwezig geweest bij een brainstormsessie op 23 april; ik heb op 29 mei het mij voorgelegde uitdrukkelijke ambtelijke advies tot opdrachtverlening geaccordeerd; en ik ben op 15 juni aanwezig geweest bij een gesprek tussen het projectteam en BKB om mij op de hoogte te stellen van de voortgang van de voorbereidingen voor de manifestatie. Niet ik, maar het ambtelijk projectteam heeft contact opgenomen met het bureau. Voor de organisatie van de eindmanifestatie van het kabinetsproject 'De Millennium Ontwikkelingsdoelen dichterbij' vanwege de goede ervaringen die het ministerie van Buitenlandse Zaken de afgelopen jaren heeft opgedaan met de BKB-groep, zoals in maart jl. met de viering van 50 jaar Europese verdragen in de Ridderzaal, en met het oog op de korte resterende tijd tot de gewenste datum van het evenement.

Het projectteam en de ambtelijke leiding van het ministerie hebben ook de onderhandelingen over de prijs gevoerd en het contract getekend en uitgevoerd.

Ik hecht er overigens aan te stellen dat het ingeschakelde bureau regelmatig werkzaamheden heeft verricht voor diverse ministeries in

verschillende kabinetsperiodes, ook die waarin mijn partij niet vertegenwoordigd was (zie ook de opmerkingen hierover in het onderstaande feitenrelaas).

De feiten:

Eind februari heb ik opdracht gegeven tot de instelling van een ambtelijk projectteam om het kabinetsproject "Millennium Ontwikkelingsdoelen dichterbij"

invulling te geven en uit te voeren. Dit projectteam had onder meer als taak het kabinetsproject invulling te geven en uit te voeren en daartoe alle nodige contacten te leggen met externen en eventuele contractbesprekingen te voeren.

Op 19 maart werd een projectleider aangesteld. Op 22 maart kwam het projectteam, bestaande uit de projectleider en drie andere medewerkers van het ministerie, voor het eerst bijeen. Op 27 maart vond een (interne) aftrap plaats.

Tussen 11 april en 11 mei vonden zes succesvolle grote maatschappelijke consultaties plaats rond de Millennium Ontwikkelingsdoelen (zie ook de brief 'Kabinetsagenda 2015' met nummer 31105, nr. 1 die op 29 juni jl. aan uw Kamer werd gezonden).

Vanaf eind maart zijn door het projectteam oriënterende gesprekken gevoerd met de Nationale Commissie voor Duurzame Ontwikkeling (NCDO) en maatschappelijke organisaties over het idee rond de datum van 07/07/'07 activiteiten te organiseren, de datum waarop we precies halverwege de periode 2000-2015 waren waarin de Millennium Ontwikkelingsdoelen moeten zijn gerealiseerd. Deze datum viel bovendien vrijwel samen met de afsluiting van de eerste 100 dagen van dit kabinet en kon worden beschouwd als afsluiting van de consultatie-periode.

Gezien het enthousiasme dat bleek uit de consultaties en omdat de consultaties tal van ideeën en toezeggingen uit bedrijfsleven en samenleving opleverden om werk te maken van de Millennium Ontwikkelingsdoelen, en gezien het succes van dit kabinetsproject, werd in de tweede helft van april besloten een grote manifestatie te organiseren. Het was belangrijk de toezeggingen uit de consultaties te kapitaliseren. Er leek bijvoorbeeld een bereidheid te zijn van bedrijven en organisaties om samen afspraken te maken over onder meer duurzaam inkopen en verbetering van beroepsonderwijs in ontwikkelingslanden, om versneld te komen tot de oprichting van een fonds om wisselkoersrisico's voor ondernemers in ontwikkelingslanden af te dekken (waarvoor uiteindelijk op 30 juni op Schokland door andere partijen dan Buitenlandse Zaken 249 miljoen euro is toegezegd). De inbreng van een creatief bureau bij de organisatie van deze manifestatie werd noodzakelijk geacht door het projectteam. Daar de resterende tijd tot 07/07/'07 kort was, achtte het projectteam spoed geboden.

Op basis van onder andere de goede ervaringen van het Ministerie van Buitenlandse Zaken in de afgelopen jaren met de BKB-groep, onder meer voor de presentatie van een boek over Europa en het project NederlandinEuropa.nl (onder verantwoordelijkheid van toenmalig staatssecretaris Nicolaï) en met de viering van 50 jaar Europese verdragen in de Ridderzaal vlak na het aantreden van het huidige kabinet, heeft het ambtelijk projectteam eigenstandig contact opgenomen met dit bureau.

Zoals hierboven reeds werd aangegeven, heeft het ingeschakelde bureau overigens ook veelvuldig werkzaamheden uitgevoerd voor diverse andere ministeries in verschillende kabinetsperiodes. Zo heeft de BKB-groep ook onder de vorige drie kabinetten, waarin mijn partij niet vertegenwoordigd was, verschillende opdrachten uitgevoerd voor onder meer het ministerie van BZK (o.a.

onderzoeken naar de rol van politieke partijen en de positie van het middenbestuur onder verantwoordelijkheid van toenmalig minister Remkes; de Get Out to Vote campagne voor allochtone vrouwen in samenwerking met het ministerie van Justitie/toenmalig minister Verdonk en de burgermeesterstour onder verantwoordelijkheid van toenmalig minister De Graaf); het ministerie van VWS (o.a. de campagne Sneller Beter onder verantwoordelijkheid van toenmalig minister Hoogervorst); het ministerie van Defensie (Nederlandse Veteranendag, onder verantwoordelijkheid van staatssecretaris Van der Knaap) en het ministerie van VROM.

Op 23 april ben ik eenmalig aanwezig geweest bij een door het projectteam belegde brainstorm van dit team waarbij ook BKB aanwezig was. In dit gesprek ontvouwde BKB interessante plannen een manifestatie op Schokland te organiseren, getiteld 'Het Akkoord van Schokland', op 30 juni 2007 (een datum dicht in de buurt van 07/07/'07).

BKB is vervolgens door het projectteam gevraagd deze ideeën nader uit te werken.

Op 24 april diende BKB een eerste projectvoorstel in. Het projectteam heeft hierover gesproken met BKB en daarna aan BKB verzocht een offerte in te dienen voor de organisatie van het evenement op 30 juni.

Op 7 mei diende BKB de offerte in.

Op 10 mei verzocht het projectteam BKB om drie varianten uit te werken (voor een kleine, middelgrote en een grote manifestatie). Deze werden op 16 mei ontvangen.

Het geoffreerde bedrag bleek - ook in de meest minimale variant - boven de Europese aanbestedingsgrens te liggen. De offerte is daarom in overeenstemming met de regels van het ministerie door het projectteam voorgelegd aan een interne commissie bestaande uit juristen en inkopers (het zogenaamde "selectiepanel").

Het panel - dat bijeen kwam op 25 mei - achtte de gepresenteerde argumenten voor een waiver juridisch onvoldoende om met een redelijke kans op succes in rechte verdedigbaar te zijn en heeft het projectteam hiervan op de hoogte gesteld.

Op 29 mei heeft de ambtelijke leiding van het ministerie mij uitdrukkelijk geadviseerd een positief besluit te nemen tot verlening van de opdracht aan BKB voor de organisatie van het publieksevenement op Schokland. Ondanks de hierboven vermelde risico's werd aangegeven dat de opdracht verleend kon en moest worden omdat de in het plan vervatte ideeën niet overdraagbaar zouden zijn aan andere bureaus; BKB veel ervaring heeft met de organisatie van dergelijke evenementen; Buitenlandse Zaken met BKB in het verleden goede ervaringen heeft opgedaan; en de beschikbare tijd tot 30 juni, en de afsluiting van de consultatiefase door het kabinet, dusdanig kort was dat redelijkerwijs niet kon worden verwacht dat een openbare aanbesteding binnen deze termijn kon worden afgerond. Dit advies is door mij

geaccordeerd en vervolgens is door het ministerie van Buitenlandse Zaken een contract gesloten met BKB.

30 juni jl vond de manifestatie "Het Akkoord van Schokland" plaats.

In de periode tussen 23 april en 30 juni ben ik nog eenmaal aanwezig geweest bij een gesprek van het projectteam met BKB om mij persoonlijk te informeren over de voortgang; dat was op 15 juni.

Vraag 2

Deelt u de opvatting dat er in Nederland vele bureaus zijn die een dergelijk evenement kunnen organiseren? Is hiervan een inventarisatie gemaakt en is die voorhanden?

Vraag 3

Heeft u overwogen andere bureaus in te schakelen?

Antwoord

Er zijn diverse bureaus die evenementen kunnen organiseren. Na het oordeel van het selectiepanel (op 25 mei) is overwogen alsnog een openbare aanbestedingsprocedure uit te schrijven. Hiervan is echter afgezien vanwege in bovenstaand feitenrelaas genoemde argumenten.

Om in het vervolg situaties als deze te voorkomen heb ik het advies van het selectiepanel van Buitenlandse Zaken overgenomen en zal ik bezien of het mogelijk is in de toekomst een Raamovereenkomst te sluiten voor dergelijke opdrachten.

Vraag 4

Heeft u overwogen de manifestatie op een later tijdstip te organiseren om de normale aanbestedingsregels te kunnen volgen?

Antwoord

Nee. Met name om de toezeggingen uit de consultaties te kunnen kapitaliseren, was het belangrijk het opgebouwde momentum vast te houden en de publieksmanifestatie nog voor de zomer, zo rond 07/07/'07, te organiseren. Zo kon de Nederlandse regering ook aanhaken bij het internationale symbolische moment waarop we precies op de helft waren van de periode 2000-2015 waarin de Millennium Ontwikkelingsdoelen moeten worden gerealiseerd.

Vraag 5

Heeft u overwogen om een verkorte aanbestedingsprocedure te volgen?

Antwoord

Indien er te weinig tijd is de reguliere aanbestedingsprocedures te doorlopen, zijn er twee mogelijkheden: aanbesteden met verkorting van de termijnen (de versnelde niet-openbare procedure); of gebruik maken van de onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking (op grond van artikel

31 BAO). Daar ook de verkorte aanbestedingsprocedure nog altijd te lang zou duren en er bovendien sprake was van een uniek creatief concept, is gekozen voor de onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking.

Op deze gronden is, zoals eerder vermeld, een aanvraag voor een 'waiver' ingediend bij het selectiepanel. Dit is in overeenstemming met de standaardprocedures van Buitenlandse Zaken die voorschrijven dat het gebruik van een uitzondering van de regelgeving wordt voorgelegd aan het eerder genoemde selectiepanel. Binnen dit panel wordt vervolgens een zorgvuldige afweging gemaakt, waarna een beoordeling wordt gegeven van de mogelijkheid en de risico'

s met betrekking tot afwijken van een openbare aanbesteding.

Vraag 7

Deelt u de mening dat een minister bij het zorgvuldig en juist toepassen van regels en procedures die de overheid zelf heeft opgesteld een voorbeeldfunctie heeft?

Antwoord

Ja.

Vraag 8

Hoe is de prijs in de onderhandelingen met BKB2(#ftn2) tot stand gekomen?

Vraag 9

Kunt u hiervan eveneens door middel van een feitenrelaas verslag doen?

Antwoord

Zoals geschetst in het feitenrelaas onder vraag 1 en 6 is de prijs tot stand gekomen in contacten tussen het projectteam en BKB op basis van een eerste projectvoorstel van BKB (d.d. 24 april), waarna een offerte is gevraagd (d.d. 7

mei) en een gesprek heeft plaatsgevonden tussen BKB en het projectteam (10 mei).

Hierin heeft het projectteam BKB verzocht verschillende opties uit te werken voor 'Het Akkoord van Schokland', om een keuze te kunnen maken voor het gewenste ambitieniveau. De beschrijving van drie opties en de bijbehorende begrotingen werden op 16 mei ontvangen. Uiteindelijk is gekozen voor het middelgrote scenario.

Het is belangrijk te vermelden dat de offerte van BKB voor het grootste deel, te weten 501.080 euro excl. BTW, bestaat uit posten voor de inhuur door BKB van derden (huur van het voormalig eiland, tenten, beveiliging, programmamateriaal etc.); en voor een veel kleiner deel, namelijk voor 128.500 euro, uit kosten voor werkzaamheden door BKB zelf te verrichten (arbeidsuren).

Vraag 10

Hoe zijn de onderliggende contracten van deze manifestatie tot stand gekomen?

Waarom is aan artiesten gevraagd belangeloos op te treden terwijl BKB alleen al voor het coördineren een bedrag van meer dan 100.000 euro in rekening heeft gebracht?

Antwoord

De onderliggende contracten met derden zijn door BKB tot stand gebracht; ook de contracten met die artiesten die vanwege hun betrokkenheid bij de Millennium Ontwikkelingsdoelen- bereid waren hun bijdrage aan dit grote, mobiliserende evenement om niet te leveren. Vooraf is daarbij vastgelegd dat BKB geen marge berekent over deze separate contracten met derden. Waar mogelijk is bovendien voor de levering van praktische diensten gebruik gemaakt van bestaande contracten, zoals het contract tussen het ministerie van Buitenlandse Zaken en Connexxion voor het busvervoer. Het coördineren en organiseren van een dergelijk groot evenement in een zo korte tijd vergde een fulltime inzet van een groot aantal krachten. Daarvoor heeft BKB arbeidsuren in rekening gebracht, inclusief voor de noodzakelijke extra menskracht, en kosten voor het ontwikkelen van het concept. Het is bepaald niet ongebruikelijk dat voor de organisatie van evenementen voor het goede doel de logistieke en organisatiekosten in rekening worden gebracht door het bedrijf dat het evenement uitvoert.

Overigens zij opgemerkt dat tijdens 'Het Akkoord van Schokland' tal van akkoorden zijn getekend, door individuen en door organisaties, kennisinstellingen en bedrijven waarbij hun toezeggingen (waaronder forse financiële, voor een bedrag van ruim 250 miljoen euro) zwart op wit zijn gezet.

Vraag 11

Waarom kunt u -getuige de aanduiding "vooralsnog" in de eerdere beantwoording op onze kamervragen3(#ftn3)- nog steeds niet aangeven onder welk artikel van de begroting de 50 mln. euro wordt opgenomen?

Antwoord

In mijn antwoord op eerdere vragen van het lid Ferrier (vraagnummer 2060720070 d.d. 5 juli 2007) heb ik reeds aangegeven dat het beschikbaar gestelde bedrag van 50 miljoen euro onder artikel 5.6 van de begroting zal worden opgenomen. Onder dit artikel wordt participatie van het maatschappelijk middenveld gefinancierd. De aanduiding 'vooralsnog' is gebruikt omdat, afhankelijk van de exacte thematische bestemming voor deze middelen, een toedeling aan de thematische artikelen van de begroting zal plaatsvinden.

Hierover zult u worden geïnformeerd via de gebruikelijke begrotingsprocedures.
